

Сабадан О.*

ПРОБЛЕМА М'ЯНМИ ЯК ФАКТОР РЕГІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ БЕЗПЕКИ РЕГІОНУ

2011 рік у історії М'янми стане особливим у всіх сенсах. Скоріш за все він буде асоціюватися зі спробами керівництва вивести країну з міжнародної ізоляції шляхом демократизації. Поглянемо на нещодавні події:

4 лютого 2011 року, у минулому військовий, Тейн Сейн був обраний президентом. Багато експертів ставить легітимність виборів під сумнів, але факт залишається фактом: Тейн Сейн є першою цивільною особою на найвищому державному посту за останні півстоліття.

19 серпня Тейн Сейн зустрівся з всесвітньо відомою політичною активісткою Аун Сан Су Чжи, що зазнала жорстоких переслідувань від попередніх режимів.

12 жовтня тенденції демократизації посилюються ще однією подією: було звільнено більше 6 тисяч ув'язнених, Міжнародна амністія стверджує, що серед них 200 з більш ніж 2 тисяч політичних в'язнів [1].

Теперішнє керівництво ставить собі навіть вищі цілі: лібералізацію економічних процесів, покращення стану особистих свобод, політичне примирення всередині країни, послаблення цензури ЗМІ, поширення парламентаризму. Дані внутрішні політичні перетворення варто нерозривно розглядати у міжнародному аспекті. Те, як на них відреагує міжнародне співтовариство, особливо великі сусіди Індія та Китай та прозахідні міжнародні організації, стане вирішальним для подальшого плану виходу з ізоляції.

Іншим цікавим аспектом є те, що нова М'янма може принести світу, насамперед азійському регіону? Сучасні тенденції показують, що масштаб потенційних змін є досить великим. Зміна внутрішньої ситуації може сильно вплинути на проблеми торгівлі людьми та наркотрафіку. А ці проблеми досить довгий час не були вирішені, зважаючи на систему цінностей регіональної системи безпеки Південно-Східної Азії, яке не передбачає втручання держав у справи одна одної. Ключовим моментом також є те, у чийому впливі опиниться М'янма, якщо їй вдасться вийти успішно з ізоляції. Останніми роками спостерігалася тенденція китайського сценарію, хоча і Індія намагається не відставати

Питання М'янми є важливим не лише для Південно-Східної Азії, оскільки для її регіональної системи безпеки характерним є активна участь позарегіональних акторів, тому нашу увагу одразу привертають Китай та Індія. Ці дві країни відіграватимуть найбільшу роль у даній проблематиці, оскільки, по суті, навколо них і будуть формуватися нові тенденції в азійській безпековій політиці. У цьому випадку зокрема, головне питання є наступним: як політичні, економічні та соціальні трансформації сьогодення у М'янмі вплинуть на стан відносин між Китаєм та Індією? Ми розглядаємо ці проблеми враховуючи, що теперішні тенденції вказують на велику ймовірність створення системи комунікації, а це автоматично означатиме зближення двох цивілізацій - китайської та

* студент 3 курсу спеціальності «міжнародні відносини» Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Науковий керівник: доц. Константинов В.Ю.

індійської-, що протягом довгого часу були відгороджені одна від одної природними перешкодами, такими як Тибетом, Гімалаями та пустелями Центральної Азії. Можливе потрапляння М'янми в орбіту зовнішньополітичних стратегій офіційного Пекіну скоріш за все означатиме полегшення шляху для китайських товарів до Індійського океану в обхід Малаккської протоки. І навпаки – можливість імпортувати близькосхідну нафту більш простим шляхом. Як бачимо, питання потенційно є глобального масштабу. Деякі політологи порівнюють його з побудовою Суецького каналу [2]. Взагалі, Китай почав висловлювати бажання будувати об'єкти на території М'янми ще з кінця 80-х років [3]. Але теперішня політична ситуація всередині країни є найбільш сприятливою для реалізації цих планів.

Що входить у плани побудови? Близько 20 млрд. доларів буде інвестовано у будівництво швидкісної залізної дороги. Розроблятиметься природній газ на території М'янми, що буде транспортуватися по двох новозбудованих газопроводах до міст Кунмін та Чхунцін. Також планується будівництво нафто магістралі, що постачатиме близькосхідну нафту до новозбудованого нафтопереробного заводу. Таким чином бачимо значну економічну вигоду для китайської провінції Юньнань, яка межує з М'янмою. Враховуючи велику стурбованість нерівномірним розвитком західних та східних провінцій КНР, це видається вдалим кроком для зменшення цього розриву в Юньнані.

Китайські науковці почали говорити про «політику двох океанів», тобто про вихід Китаю економічно, а згодом і політично у Індійський океан. Варто також згадати про Малаккську дилему. Суть її полягає в тому, що 80 % нафти, необхідної економіці Китаю, проходить через Малаккську протоку. Таким чином, скоротивши цей шлях через М'янму, Китай має шанси суттєво змінити акцент геополітичних стратегій у Південно-Східній Азії.

Індія також намагається не втрачати позицій. Індійські урядовці заявляють про стратегічну важливість М'янми для безпеки та розвитку північного-сходу країни. Планується побудова порту у північно-східній провінції Ассам, що має кордон з М'янмою, тому розробляються потенційні сфери співпраці.

За відсутності повноцінної інформації стосовно внутрішньої ситуації важко робити чіткі висновки стосовно нещодавніх подій. Наприклад, деякі джерела стверджують, що за даними реформами стоїть бажання пом'якшити економічні санкції міжнародних інституцій та отримати право головування у АСЕАН у 2014 [4]. Факт залишається фактом: у сьогоднішній ситуації внутрішня ситуація у М'янмі невідривно пов'язана із зовнішньою, точніше із потенційними змінами у регіоні.

Як зазначалося, важливим буде реакція інших країн, таких як США, та міжнародних організацій. Те, чи підтримають вони сьогоднішній сценарій, суттєво вплине на вектор подальшого розвитку М'янми. Зараз же ситуація дещо однозначна: китайський експорт у М'янму в 4 рази перевищує імпорт з М'янми.

Література

1. Jim Della-Giacoma. The Burma Spring [електронний ресурс] // Foreign Policy. – (http://www.foreignpolicy.com/articles/2011/10/13/burma_prisoner_release_spring)
2. Thant Myint-U. Asia's New Great Game [електронний ресурс] // Foreign Policy. – (http://www.foreignpolicy.com/articles/2011/09/12/asias_new_great_game)
3. Bertil Lintner. China behind Myanmar's course shift [електронний ресурс] // Asia Times. – (http://www.atimes.com/atimes/Southeast_Asia/MJ19Ae03.html)
4. Andrew Selth. Thein Sein as Myanmar's Gorbachev [електронний ресурс] // Asia Times. – (http://www.atimes.com/atimes/Southeast_Asia/MJ19Ae01.html)